

Dansk Ultralyddiagnostisk Selskab Medlemsblad

Årgang 22, nr. 1
Februar 2007

Indhold

Bestyrelsens sammensætning og valgperioder	2
Formandens klumme	3
Hjemmesiden	4
Referat af ekstraordinær generalforsamling oktober 2006	4
Sammenslutningen af danske sonografer	5
Kvalitetssikring af ultralyd	5-6
Dokumentar - sproglige noter	6
2 rapporter fra efterårsmødet	6-8
Mary fra Tasmanien på besøg i Danmark	8-9
Indkaldelse til ordinær generalforsamling 20 april 2007	10
IBISCUS møde om kontraststoffer 1 juni 2007	10
Caduceus B-K Medical Grant	11
Muskuloskeletal kongres i Paris	11
DUDS kurser foråret 2007	12
Kursus i Doppler, kontraststoffer og muskuloskeletal ultralyd	12
Muskuloskeletal kursus	13
Nekrolog Martin Blomley	13
DUDS Årsmøde 19.-20. April 2007	14-16

Yderligere oplysninger på www.duds.dk
Årsmødet - nu med plakat af
Steen Karstrup

Den Kgl Veterinær og Landbohøjskole
hvor Årsmødet holdes

... i byens smukkeste auditorium

.. og igen i år med socialt særarrangement
hvor familien kan deltage

DUDS Årsmøde 19. - 20. april 2007

DUDS medlemsblad

Udgives af
Dansk Ultralyddiagnostisk Selskab -
www.duds.dk

Udsendt til Dansk Ultralyddiagnostisk Selskabs medlemmer januar 2007

Medlemsbladet/webmaster

Michael Bachmann Nielsen
medlemsblad@duds.dk
webmaster@duds.dk

Trykkeri Nofo print

Trykplag 750 eksemplarer

Dansk Ultralyddiagnostisk Selskab er medlem af European Federation of Societies in Ultrasound in Medicine and Biology, EFSUMB, som har ca 19.000 medlemmer (www.efsumb.org).

EFSUMB er medlem af World Federation for Ultrasound in Medicine and Biology (WFUMB) som har cirka 50.000 medlemmer (www.wfumb.org)

Dansk Ultralyddiagnostisk Selskabs medlemsblad udkommer 3-4 gange om året, udsendes gratis til selskabets medlemmer.

Næste medlemsblad forventes udsendt marts 2007

Meddelelser, der ønskes optaget i bladet sendes til medlemsblad@duds.dk

Deadline til næste medlemsblad:

1. Marts 2007

Bestyrelsen per 1.6.2006

Formand 2004-08

Overlæge PhD Christian Nolsøe
 Røntgen Ultralyd
 Frederikssundsvej 80B
 2400 København NV
 Tlf 3886 3420
formand@duds.dk

Næstformand 2004-08

Overlæge Lars Bolvig
 Radiologisk afdeling
 Århus Sygehus
 Tage-Hansens Gade 2
 8400 Århus
næstformand@duds.dk

Sekretær 2005-07

Overlæge Ulrich Fredberg
 Medicinsk afdeling
 Silkeborg Centralsygehus
 8600 Silkeborg
sekr@duds.dk

Kasserer 2006-08

Overlæge ph.d. Tri Huu Nguyen
 Holbæk sygehus
 Gynækologisk / obstetrisk afdeling
 Smedelundsgade 60
 4300 Holbæk
kasserer@duds.dk

Bestyrelsesmedlem 2003-07

Sygeplejerske Vibeke Dabelsteen
 Røntgenafdelingen
 Skejby Sygehus
 8200 Århus N
best@duds.dk

Kommende Euroson og WFUMB kongresser:

24. - 27. oktober **2007**. 19th Euroson Congress, Leipzig, Tyskland www.euroson2007.de

31. maj - 3. juni **2008**. 20th Euroson Congress, Timisoara, Rumænien www.euroson2008.ro

29. september - 2. oktober **2009**. 21st Euroson Congress, Edinburgh, UK www.bmus.org

30. august - 3. september **2009**. 12th World Congress of WFUMB, Sydney, Australien www.wfumb2009.com

Juni **2010**. 22nd Euroson Congress. København, DK

2011. 23rd Euroson Congress & 13th World Congress of WFUMB. Wien, Østrig

Formandens klumme

E-mail address, please!

Hvis du er inde i en travl periode, hvor du kun lige har tid til at skimme overskrifter selvom du egentligt havde lyst til at læse videre, vil jeg bede dig om i det mindste at læse sætningen færdig og efterkomme vores ydmyge ønske:

Send venligst din mail adresse og eventuelt telefonnummer du kan nås på til sekretæren på sekr@duds.dk! På forhånd tak.

Bestyrelsen har taget fat på den ikke helt lille opgave det er at opdatere DUDS's medlemsliste og ikke mindst føre den ind i den elektroniske tidsalder. Vores intention er at etablere en database som muliggør hurtig kommunikation via elektroniske medier, men selvfølgelig også på gammeldags vis via postbudet. I første omgang er databasen kun tiltænkt DUDS's bestyrelse som et internt redskab men kunne på sigt f. eks. finde anvendelse ved meningsundersøgelse eller hurtig kommunikation om vigtige ultralyd relaterede emner såfremt medlemmerne måtte ønske dette.

Bestyrelsen arbejder desuden herimod at gøre medlemslisten tilgængelig for alle medlemmer via f. eks. en "Members only" sektion eller lignende på vores hjemmeside, hvortil der selvfølgelig kun vil være adgang via password login.

Medlemslisten vil herudover kun blive videregivet til DADL og Ultrascall/European Journal of Ultrasound med henblik på fremsendelse af publikationer til medlemmerne og aldrig til tredjepart i kommerciel eller reklamemæssig henseende.

Siden sidste medlemsblad blev udsendt er der tilkommet et nyt menu punkt på vores hjemmeside med titlen CADUCEUS. Der er formentlig ikke mange medlemmer tilbage, som fortsat ikke ved hvad dette ejendommelige ord dækker over, men for de få der fortsat måtte leve i uvidenhed om dette kan jeg anbefale et kig og et par klik på www.duds.dk. Der er mulighed for en gratis rejse til Australien!

For de som ikke har adgang til Internettet kan jeg oplyse at det drejer sig om samarbejdsaftalen mellem DUDS og ASUM, og at der kan læses mere om dette andetsteds i nærværende blad. Artiklen om Mary fra Tasmanien af Morten Boesen handler om en der kom fra "Down Under" for at besøge ultralyd miljøet i Danmark og er skrevet af den næste "CADUCEUS udsending", som vil stifte nærmere bekendtskab med det australske ultralyd miljø i december og januar.

Morten Boesens ophold er sponsoreret via den nyligt indgåede flotte sponsor aftale med B-K Medical om et årligt legat på 25.000 kr, og kan studeres i detaljer andetsteds i dette blad.

Akkreditering, certificering, CME og andre ord i samme gade, som for få år siden var stort set ikke-eksisterende i sundhedssektoren er gået hen og blevet i høj grad dagligdags ord. Ja, nogen kunne måske fristes til at tænke at de er blevet "for meget", men det ændrer ikke ved det faktum at de er blevet en integreret del af vores faglige miljø, som vi er nødt til at forholde os til. Dette gælder også medicinsk ultralyddiagnostik. På nuværende tidspunkt kræves ingen dokumentation for erhvervet kompetence eller erfaring for at en læge kan give sig i lag med at udstede ultralyddiagnoser, men vi må forvente - og i anstændigvis vel egentlig håbe - at dette ændrer sig markant i en ikke fjern fremtid.

DUDS' bestyrelse og kursusudvalg har gennem de sidste par år arbejdet hen imod etablering af forskellige kompetence givende tiltag, som på sigt forhåbentligt udmønter sig i en eller anden form for certificering. Hvis vi ikke selv definerer, hvad der må kræves af "ultralyd læger" og andre sundhedspersonaler som udfører ultralydskanninger, vil sundhedsmyndighederne utvivlsomt af egen drift udstede direktiver som omfatter dette. Da det er os, der udfører arbejdet er det også os som ved hvor skoen trykker.

DUDS har den fornøden viden og kompetence og vi har også viljen til at ville definere hvor fremtidens niveau skal lægges, ligesom vi har - eller vil etablere - det udbud af kurser, som er nødvendig for at opfylde dette.

EFSUMB har via "Education and Professional Standards Committee" udgivet et antal "Guidelines" omhandlende minimumskrav for udførelse af ultralydskanning på 3 veldefinerede kompetence niveauer indenfor forskellige medicinske områder. Flere er på vej, herunder en om muskuloskeletal ultralydskanning med danske forfattere.

Undertegnede er medlem af benævnte komite og kan oplyse at arbejdet med at definere og udgive guidelines har højeste prioritet i EFSUMB's organisatoriske arbejde og blandt andet har resulteret i samarbejde med UEMS, som er EU's sundhedspolitiske organisation. Der er således stor sandsynlighed for at det som nedfældes i EFSUMB guidelines også bliver EU standard.

DUDS stiler mod at kunne implementere de nævnte guidelines som dansk standard og på længere sigt at kunne udstede en slags "ultralyd-kørekort" indenfor de nævnte områder på denne baggrund.

Christian Pállson Nolsøe, Formand DUDS

Hjemmesiden

Der har i efteråret været problemer med webhotellet. Derfor var der en periode på flere uger hvor hjemmesiden ikke kunne opdateres og flere brugere bemærkede at enkelte sider manglede. Ligeledes har nogen måske været ude for at ikke alle e-mail adresser virkede. Alt dette skulle være løst nu, bl.a. er webhotellet blevet opgraderet og vi har fået mere server plads. E-mail fejlene skyldes bl.a. en enorm mængde spam, der fyldte de enkelte e-mail kvota op hurtigere end lynet.

Michael Bachmann Nielsen

Referat fra ekstraordinær generalforsamling i tilslutning til DUDS Efterårsmøde oktober 2006, Århus

1/ Velkomst.

- DUDS formand, Christian Nolsøe (CN), byder velkommen til den ekstraordinære generalforsamling og takker for et fint og velplanlagt efterårsmøde.

2/ Valg af dirigent.

- Nikolaj Borg Mortensen (NBM) valgt.

3/ Valg af referent

- Mette Marklund (MM) valgt.

NBM oplyser at generalforsamlingen er rettidigt varslet og redegør for formålet med den ekstraordinære generalforsamling: På DUDS Årsmøde, april 2006, København, blev nedenstående ændringsforslag vedrørende bestyrelsesarbejdet foreslået med henblik på at bringe vedtægterne i overensstemmelse med den faktiske situation og for at sikre kontinuiteten i bestyrelsesarbejdet. Da ikke tilstrækkeligt mange medlemmer var mødt op til forårets generalforsamling, kunne ændringsforslaget ikke vedtages formelt, og bringes derfor til ekstraordinær generalforsamling.

§ 6: Nuværende ordlyd:

"Selskabet ledes af en bestyrelse, der vælges blandt de ordinære medlemmer ved den ordinære generalforsamling og de fungerer fra den følgende 1. juni. Bestyrelsen består af en formand, en næstformand, en sekretær, der samtidig er redaktør, en kasserer, og yderligere et medlem, som alle vælges hver for sig ved simpel majoritet. Samtlige bestyrelsesmedlemmer vælges for 2 år ad gangen. Umiddelbart genvalg kan finde sted én gang. Et medlem, der har siddet i bestyrelsen i 4 år, kan kun nyvælges til bestyrelsen, når der er gået mindst to år siden sidste funktionsperiode. Dog kan et medlem, der har siddet i bestyrelsen i 4 år, umiddelbart vælges som formand for 2 år. På den ordinære generalforsamling vælges en revisor og en revisorsuppleant. Genvalg kan finde sted."

§ 6: Ændringsforslag:

"Selskabet ledes af en bestyrelse, der vælges blandt de ordinære medlemmer ved den ordinære generalforsamling og fungerer fra den følgende 1. juni. Bestyrelsen består af 6 personer: Formanden, næstkommende formand, umiddelbart afgangende formand, sekretær, kasserer og medlem uden portefølje. Som

observatør ved bestyrelsesmøderne deltager redaktørerne af foreningens blad og hjemmeside. Ved stemmelighed i forbindelse med afstemning tæller formandens stemme dobbelt. Formanden vælges for en samlet funktionstid af 6 år: To år som næstkommende formand, 2 år som formand, og 2 år som umiddelbart afgået formand. Herudover konstituerer bestyrelsen sig selv. Øvrige bestyrelsesmedlemmer vælges for 2 år ad gangen. Umiddelbart genvalg kan finde sted én gang. Et medlem, der har siddet i bestyrelsen i 4 år, kan kun nyvælges til bestyrelsen, når der er gået mindst to år siden sidste funktionsperiode. Dog kan et medlem af den siddende bestyrelse umiddelbart vælges til formand, som ovenfor beskrevet. På den ordinære generalforsamling vælges en revisor og en revisorsuppleant, samt en suppleant til bestyrelsen, som kan deltage i bestyrelsesmøderne dog uden stemmeret. Genvalg kan finde sted."

Der diskuteres i forsamlingen, om den udvidede funktionstid fra 4 til 6 år kan medføre en større risiko for at folk trækker sig i utide og hvordan man løser eventuelle problemer hvis en næstkommende formand trækker sig fra hvervet. CN og Ulrich Fredberg (UF) slår fast at bestyrelsen til enhver tid har retten til at ændre konstitution hvis det uventede skulle ske. NBM minder om, at det fortsat skal være muligt at vælge en formand direkte ved generalforsamlingen i tilfælde af force majeure.

4/ Afstemning om vedtægtsændringen:

-§ 6-ændringen enstemmigt vedtaget med 10 for og 0 imod.

Ændringen effektueres ved DUDS Årsmøde 2007, København, hvor der i hht. den nye ordlyd skal vælges en næstkommende formand plus en suppleant til bestyrelsen. Da DUDS nuværende formand, CN, til foråret har en resterende funktionstid på 1 år, bliver den nye næstkommende formand valgt med en samlet funktionstid på 5 år (1 år som næstkommende formand, 2 år som formand og 2 år som umiddelbart afgået formand).

5/ Afslutning.

- NBM lukker den ekstraordinære generalforsamling og takker for god ro og orden.

Mette Marklund

Sammenslutningen af Danske Sonografer

Vi vil gerne forstærke netværket i forbindelse med arrangementer som møder, undervisning og efteruddannelse.

Derfor vil vi gerne bede dig om hjælp til at lave en oversigt over, hvor og hvor mange sygeplejersker, jordemødre, radiografer og sosu-assistenten der skanner.

Hospital

Gyn/obs

almen ultralyd

Resultatet vil vi synliggøre i næste DUDS blad!

Send venligst svar på mail til VRD@sks.aaa.dk

Venlig hilsen

Vibeke Dabelsteen, medlem af DUDS bestyrelse

Kvalitetssikring af ultralyd

Kvalitetssikring af ultralyd kan deles i 2 områder, nemlig en teknisk del og en klinisk del.

Teknisk del

I Danmark er der ikke tradition for at kvalitetssikre ultralydapparater, hvilket kan virke grotesk, når man tænker på, hvor mange penge der investeres i disse maskiner. Vi har lavet undersøgelser der viser at op til 10% af transducerne er defekte. Man kan kun håbe på, at dette forhold forbedres.

Klinisk del

Ved DUDS efterårsmøder i 2005 og 2006 blev "Ultralydhåndbogen", som er elektronisk, præsenteret (v. Jens

Jørgen Jensen). Flere afdelinger har den liggende på intranettet og den opdateres med jævne mellemrum. Den er desuden tilpasset de forskellige afdelingers procedurebøger. Vores yngre læger bruger den meget. Her beskrives klinik, anatomi, patologi, differentialdiagnoser, faldgruber osv.. Der er billedeksempler, beskrivelser af intervention, relevante blodprøver og litteratur eller henvisninger hertil.

Ved basiskurset udleveres en bog, som beskriver noget tilsvarende og som også anvendes af mange.

Ultralyduddannelsen af radiologer har været standardiseret i mange år, visse steder i mere end 20 år. Radiologer skal selvfølgelig også leve op til de europæiske standarder (EFSUMB s regler)

Indenfor andre specialer indgår ultralyddiagnostik som en integreret del af speciallægeuddannelsen f.eks. gynækologi, obstetrik, kardiologi oa.; men hermed er der dog ikke nogen garanti for de kvalitetskrav som kræves efter de europæiske standarder.

Indenfor de specialer, der ønsker at indføre ultralyd i klinikken, er der imidlertid store problemer. Her findes ingen retningslinjer for ultralyduddannelsen med heraf følgende svingende kvalitet.

Vi har eksempler på klinikere, som efter 1-2 dages kursus har købt en ultralydscanner og efterfølgende scanner patienter i deres klinikker. Ikke nok med at patienterne ofte får indtryk af, at de har fået en relevant ultralyd-scanning; men de, eller det offentlige, har tillige betalt for denne ukvalificerede undersøgelse. Dette skal sundhedsstyrelsen sætte en stopper for.

Disse læger skal også passe på selv, idet vi fremover vil se flere og flere patienklagesager, og med de nye regler, risiko for at blive hængt ud på nettet som dårlige læger.

Vi må kræve et "kørekort" til at ultralydscanne. Dette vil sikre kvaliteten bedre end i dag og samtidig beskytte læger som arbejder med ultralyd.

Konklusion

De medicotekniske afdelinger skal foretage teknisk kvalitetssikring af ultralydscannere.

DUDS skal overfor sundhedsstyrelsen komme med anbefalinger for uddannelsen af ultralyddiagnostikere. Disse uddannelser skal følge de europæiske standarder, og der skal nøje angives minimumskrav til "kørekort" på forskellige niveauer.

Lars Bolvig, Næstformand DUDS

DOKUMENTAR - Sproglige noter ved Torben Lorentzen

Ultralydafdelingen på Amtssygehuset i Herlev har haft det svært efter implementeringen i radiologisk afdeling. Det er som om kulturerne på de to afdelinger bare er for forskellige til at projektet kan blive lykkeligt. Se fx nedenfor hvordan en sekretær(elev) på radiologisk afdeling tolker et diktat fra en erfaren sonograf efter en grundige abdominskanning. Læg specielt mærke til konklusionen; efter den er man jo helt afklaret.

Ultralydsskanning af leveren ses normal af størrelse. Ikke..... rytmen uden lokale forcesser. Ingen galdesten. Galdeblæren ses med normale vægge uden konkrementer. Pancreas, milt og begge nyre normale. Reteper under vanskelig og der på grund af depositas samt massiv tarmluft, man får dog ikke indtryk af patologiske processer.

Konklusion: pancavatøs leveralsa der netop

2 rapporter fra Dansk Ultralyddiagnostisk Selskabs Efterårsmøde 2006

Del 1: Mette Marklund

For andet år i træk blev DUDS efterårsmøde afholdt i Århus. Et velplanlagt møde i dejlige omgivelser på Scandinavian Congress Center. Programmet havde vægt på den muskuloskeletale ultralyd med fine foredrag af Ulrich Fredberg, Michel Bach Hellfrizsch, Anders Troelsen og Lars Bolvig. Derudover blev vi præsenteret for seneste version af den imponerende ultralydhåndbog som blandt andre Jens Jørgen Jensen har stået bag. Et fint red-

skab, som utvivlsomt vil blive mange yngre - såvel som ældre - kolleger til nytte i det daglige arbejde. Ved mødet blev der også tid til en spændende gennemgang af den relativt nye teknik i mammadiagnostikken, elastografi, ved et visionært foredrag af Søren Redsted.

Det australsk-danske samarbejde vedrørende udveksling og erfaringsdeling, CADUCEUS, blev præsenteret af Christian Nolsøe under overskriften "CADUCEUS og boblevand". I mine ører lød titlen unægteligt som en fejring af den nye forening med champagne, men desværre henviste "boblevandet" til anvendelse af ultralydkontrast i specielle cases. Ikke desto mindre er der grund til at glæde sig over et fint samarbejde, som p.t. har betydet, at den anden danske Ph.d-studerende, Morten Boesen fra Parker Instituttet, netop er på vej til Australien og den første australske udvekslingssonograf, Mary Langdale, er på vej hjem.

Anvendelse af ultralydkontrast ved traumeskanning blev gennemgået af Steen Karstrup. Meget tyder på, at det er et emne, vi kommer til at høre meget mere om i fremtiden. Endvidere blev der plads til ultralyd af pancreas med kontrast og gastrointestinale hormoner med data fra et rigtig spændende delstudie i Hanne Sønder Gross-johans Ph.d-projekt. Alt i alt et spændende, indholdsrigt og fornyende møde.

Jyderne er kommet for at blive. Ingen tvivl om det. Men den ghettoagtige race-renhed til efterårsmøderne kunne nok med fordel opblandes med lidt blod fra Djævleøen. Årets møde var, som nævnt, et rigtig fint arrangement, fagligt såvel som socialt. Det er lidt træls, hvis jyderne i fremtiden skal have den fornøjelse for sig selv, så jeg vil opfordre til, at flere bakker op om efterårsmødet næste gang - ogsåovre østfra.

Del 2: Michael Trier Aagaard

Lidt fra: Dansk Ultralyddiagnostisk Selskabs Efterårsmøde 2006. Afholdt på Scandinavisk Congress Center i Aarhus den 27.10.2006. (Jeg har sat streg under navnet på den, der faktisk holdt foredraget)

Ultralydhåndbogen. Jens Jørgen Jensen

Det er ikke en lærebog, men en praktisk vejledning. På digital form. Den blev flot demonstreret. Man kan rekvirere den på Jens Jørgen Jensens mailadresse: jjj@hs.vejleamt.dk

Erfaringer med ultralydkontrast ved traumer. Camilla Klausen, **Steen Karstrup**

Steen Karstrup viste meget flotte billeder med movie demonstrationer af milt og lever læsioner, der blev meget tydeliggjort efter ul-kontrast indgiften. F.eks. milten begynder at lade op efter 10 sek. og hele miltvævet er opladt efter 30 sek. Læsionerne lader ikke op og bliver derfor meget tydelige. Han talte om begrebet "FAST" der betyder "Focused Assessment Sonography in Trauma. (FAST)" ved traumer; anvendes i traumealgoritmen til bl.a. påvisning af væske. Han understregede, at man altid skal også se efter fri væske i bækkenet. Han kom også lidt men ikke helt ind på ASST (i hvert fald på hans billeder). AAST er: The American Association for the Surgery of Trauma. AAST's hjemmeside er: <http://www.aast.org/> AAST Injury Scaling and Scoring System Findes på: <http://www.aast.org/injury/injury.html>

Reumatologi og ultralydscanning. Ulrich Fredberg

En glimrende gennemgang af værdien af ultralydscanning af reumatologiske patienter. Ulrik sagde, at der ikke burde være et reumatologisk ambulatorium uden en ultralydskanner, som reumatologen bruger.

Ultralydmammografi og elastografi. Søren Redsted, Hanne Harders

Værdien af den lobære (urskive) mamma ul-skanning blev understreget. Deres erfaringer med elastografi var, at de har glæde af den talmæssige graduering, og indlæggelse af en ROI, hvor man måler forholdet mellem tumor og fedt.

CADUCEUS og boblevand. Christian Nolsøe

Caduceus er både ovenstående symbol og et dansk-australske ultralyd samarbejdsprojekt. CADUCEUS er en forkortelse for: Collaborative Australasian Danish Undertaking for Continued Excellence in Ultrasound. Caduceus - (symbolet på helbredelse med to vinger og to slanger).

CADUCEUS, er nu på skinner og de første er yngre ultralydforskere dvs. < 40 år er udvekslede. Udvekslingsaftalen giver mulighed for at yngre ultralydforskere dvs. < 40 år, som oppebærer løn fra egen institution, kan få rejse og ophold sponsoreret ved et kortere studieophold af typisk en måneds varighed ved en til formålet udvalgt australsk eller New Zealandsk forskningsinstitution. DUDS regner med at kunne udsende en til to personer årligt og vil hermed opfordre kandidater, som opfylder kravene, til at fremsende begrundet ansøgning til bestyrelsen. Man kan se detaljer vedr. CADECEUS på <http://www.duds.dk/> her skal man så se under legater. Boblerne var ultralydkontrastbobler.

Ultralydscanning af muskler og sener. Lars Bolvig

Den eneste sene man ikke skal ul-skane i knæet er ACL. Akillessenen < 6 mm. Iliopsoassenen kan man fremstille. Husk farveDoppler for at se, om der er neovaskularisering.

Ultralydsskanning af perifere nerver. Michel Bach Hellfritzs

15 MHz transducer. Meget flotte biller og en pædagogisk god gennemgang.

Labrum acetabuli-læsioner vurderet med MR-artrografi og ultralyd. Anders Troelsen, Lars Bolvig

Man kan se labrum i området kl 10 - 14 med ul, hvor de fleste læsioner er. Det var en flot gennemgang af et projekt af ca. 20 unge kvinder med hofteledsdysplasi, der havde fået lavet ovenstående undersøgelser.

Ultralyd med kontrast og specifikke gastrointestinale hormoner til diagnostik af tumorer i pancreas. Hanne Sønder Grossjohann

Konklusion: Ingen praktisk brugelig effekt af hormoner, men stor hjælp af ul- kontraststoffer til afgrænsningen af pankreas tumorer.

Foredragene blev holdt i en lidt anden rækkefølge end jeg her har angivet.

Efter mødet deltog jeg i DUDS Ekstraordinær generalforsamling.

Bravo! Lars Bolvig for et flot møde, der blev holdt i et i øvrigt godt lokale.

Michael Trier Aagaard, Overlæge Røntgenafdelingen, Herning Sygehus. E-mail: tsmta@ringamt.dk

Mary fra Tasmanien på besøg i Danmark

Nå ja, måske ikke lige dén Mary men alligevel en speciel dame (herom senere).

Nogle kan måske huske det indlæg som DUDS bragte for et lille år siden, omkring Læge, Ph.d-studerende Christoffer Brushhøj's ophold i Australien. Christoffer var på et 7 ugers ophold i Melbourne hvor han bl.a besøgte en stor diagnostisk klinik som fortog en masse muskuloskeletale ultralydsskanninger. På klinikken arbejdede flere sonografer (ultralydsskannere) og deres chef, Mary Langdale, havde valgt at komme den anden vej, til lille Danmark.

Mary er selv sonograf og har arbejdet med musculoskeletal ultralyd i årevis.

I starten af november af måned fik vi besøg af Mary som, efter en planlagt en ferie i Italien, havde fået arrangeret et studieophold i både England og Danmark. I Danmark var hun inviteret af både Christian Nolsøe, Michael Bachmann og selvfølgelig, af Christoffer Brushhøj.

Diskussion på Parker Institutet

Mary var meget interesseret i at se hvordan forskellige faggrupper bliver undervist i ultralyd da hun selv står for undervisningen af kommende sonografer i Australien. Derfor blev hun også lidt overrasket da vi ikke rigtig kunne fremvise den store strukturerede ultralydsuddannelse her i Danmark. Hun mente dog ikke at der var noget i vejen med vores mesterlære princip men mere at det måtte være altfor dyrt i lægetimer når, lægerne brugte så meget tid på at skane. Det kan man jo så diskutere for og imod - og det gjorde vi også.

Det lå i kortene at jeg skulle være hovedpersonen for planlægningen af hendes ophold da jeg i starten af december tager 2 måneder til Australien for at både lære og blive yderligere inspireret i ultralydens verden. Mit ophold i Australien er blevet til med hjælp fra DUDS og ASUM som har bevilliget mig et nyoprettet legat, CADECEUS-legatet, på 25.000 d.kr til delvis dækning af omkostningerne.

Hovedparten af mit ophold bliver på 'Victoria House of Imaging' i Melbourne hvor Mary arbejder og hvor de ser en masse idrætsmæssige problemer og efterfølgende foretager en stor mængde muskuloskeletale ultralydsskanninger, hvilket har min store interesse. Nærmere bestemt skanner de fra 8 morgen til 7 aften alle hverdage. Mary fortalte at deres klinik bl.a. "passer" på tennisspillerne under Australien Open og, at de ser mange af topspillerne i Australsk fodbold mm.

I Danmark fik Mary nok at se til. Hun havde lidt over én uge på Parker Instituttet, på Frederiksberg Hospital hvor hun med stor interesse fik set en del af den forskning som foregår. Hun var meget interesseret i forskning, da hun qua sit arbejde på en privat klinik ikke selv har mulighed for at forske på samme måde. Hun fik set en del af den seneforskning som foregår samt mange af projekterne omkring diagnostik og behandling af reumatoid artrit og omkring ultralydsscoring af led mm. Herudover fik hun en rundvisning på røntgenafdelingen på Frederiksberg Hospital af Christian Nolsøe.

I den anden uge havde hun travlt. Tirsdag var hun inviteret ned til Roskilde sygehus af Steen Karstrup. Her havde hun et meget spændende ophold hvor hun bl.a. så hvordan de oplærer og superviserer ultralydslæger. Mary holdt også to foredrag for personalet, et omkring oplæringsprocessen i Australien og et om skulderen. Om onsdagen var hun på besøg i Århus hos Lars Bolvig, og ligeledes her havde hun et meget spændende ophold på deres store ultralydsafdeling. Herudover var selve togturen til Århus en kæmpe oplevelse trods afstanden mellem København og Århus kun svarede til afstanden mellem naboerne i Australien. Nb! Der var ingen forsinkelser med DSB (den dag).

Torsdag formiddag forgik på Riget hos Michael Bachmann som bl.a. introducerede hende for mange af de phd-studerende, han har gående, og her fik Mary set og diskuteret mange interessante problemstillinger. Om eftermiddagen tog hun med Michael til hans og Per Hølmich's sportsklinik. Samarbejdet mellem radiolog og ortopæd var hun meget fascineret af og mindede noget om det set-up som de har på klinikken i Melbourne.

Freitag kun hun så tage afsked med undertegnede og resten af kollegaerne på Parker Instituttet. Hun rejste hjem om søndagen.

Mens hun var her nåede hun desuden at se FCK banke Manchester United og Brøndby i Parken. Hun mente dog at fodboldspillere generelt pev lidt meget (især Brøndby spillerne) i forhold til de fodboldspillere som de behandler. Retfærdigvis skal det nævnes at deres spillere er to meter høje og endnu bredere over skulderne og i deres spil er alt tilladt.

Sammenlagt føler jeg, at hun havde et super studieophold og jeg lovede at takke alle som hun mødte for et fantastisk dejligt ophold - dette skulle hermed være gjort.

Morten Boesen

Mary assisterer Morten til behandling af Achillesene

Mary på Rigshospitalet omgivet af Hanne Grossjohann og Kristina Nielsen

Mary og Michael Bachmann på sportsklinikken

Dansk Ultralyddiagnostisk Selskab

Indkaldelse til ordinær generalforsamling

Fredag den 20 april 2007 kl 16-17

Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, Bülowvej 17

Dagsorden:

1. Valg af dirigent
2. Formandens beretning, Christian Nolsøe
3. Forelæggelse af revideret regnskab, Tri Huu Nguyen
4. Budget 2007, Tri Huu Nguyen
5. Kontingentsættelse
Bestyrelsen foreslår uændret kontingent.
6. Valg af næstkommende bestyrelsesformand i henhold til § 6 i DUDS' vedtægter.
Formand, Christian Nolsøe er på valg til næste år, hvor han så vil have været formand i sammenlagt fire år og derfor ikke kan genvælges. I henhold til vedtægtsændringen skal der vælges en næstkommende formand for en toårig periode. Bestyrelsen foreslår nuværende næstformand Lars Bolvig valgt som "næstkommende formand" for eet år hvorefter han ifølge vedtægtsændringen bliver formand i to år og sluttelig "umiddelbart afgået formand" i to år
7. Valg af bestyrelsesmedlem.
 - a) Ulrich Fredberg er på valg efter 2 år i bestyrelsen, modtager genvalg
 - b) Vibeke Dabelsteen kan som ikke-lægelig repræsentant ikke genvælges efter 2+2 års valgperiode. Bestyrelsen foreslår nyvalg af Karl Erik Stovgaard, radiograf, røntgenafdelingen, Vejle Sygehus.
8. Valg af suppleant til bestyrelsen i henhold til § 6.
Bestyrelsen foreslår nyvalg af Kikke Hagen, afdelingslæge, abdominal kirurgisk afdeling Bispebjerg Hospital
9. Valg af revisor og revisorrepræsentant.
Bestyrelsen foreslår genvalg af henholdsvis Nikolaj Borg Mogensen og Birthe Højlund Bech
10. Orientering fra EFSUMB ved Michael Bachmann Nielsen
11. Orientering fra WFUMB ved Søren Hancke
12. Orientering fra Sømmenslutningen af Danske Sonografer ved Vibeke Dabelsten
13. Indkomne forslag
14. Eventuelt

IBISCUS møde om kontraststoffer

1 juni 2007

Symbion Science Park, København

Mødeleder Steen Karstrup.

E-mail til tilmelding og forespørgsel: rsska@ra.dk

CADUCEUS B-K Medical Grant

Herved indgås aftale mellem B-K Medical og Dansk Ultralyddiagnostisk Selskab (DUDS) vedrørende sponsorat i tilknytning til den nyetablerede dansk-australske ultralydforening CADUCEUS.

Navnet CADUCEUS er et akronym for Collaborative Australasian Danish Undertaking for Continued Excellence in UltraSound og samtidig navnet på den græske gud Hermes' stav med de to vinger og to slanger, som er et symbol på lægegerning. CADUCEUS aftalen er vedhæftet, og kan i øvrigt læses på DUDS hjemmeside www.duds.dk

Sponsoratet indebærer, at B-K Medical årligt sponsorerer et CADUCEUS legat på 25.000 kr. til en yngre ultralydforsker i henhold til CADUCEUS aftalen, således at legatmodtageren tildeles nævnte beløb i støtte til et kombineret forsknings- og studieophold af en måneds varighed ved en anerkendt ultralydinstitution affilieret med ASUM (Australian Society of Ultrasound in Medicine).

Legatmodtageren skal på ansøgningstidspunktet være yngre end 40 år og forpligter sig til at opfylde ordlyden i CADUCEUS aftalen vedrørende forskningsprojekt og efterfølgende rapportering til DUDS og ASUM. Det forventes at legatmodtageren oppebærer løn fra en dansk arbejdsgiver, men herudover kan legatbeløbet disponeres frit.

Ansøgningsfristen er 1. juni til uddeling i forbindelse med forsknings- og studieophold i efterfølgende december/januar. Legatet uddeles første gang 2006.

Skriftlig, begrundet ansøgning skal fremsendes til DUDS's sekretær (sekretær@duds.dk) mhp. bedømmelse i CADUCEUS-udvalget. Udvalget meddeler DUDS bestyrelse sin indstilling senest 1. juli..

CADUCEUS-udvalget består af en formand (pt. Christian Nolsøe) samt næstformanden for DUDS (pt. Lars Bolvig) og formanden for DUDS' kursusudvalg (pt. Michael Bachmann Nielsen). I sager vedrørende "CADUCEUS B-K Medical Grant", indkaldes tillige en repræsentant for B-K Medical (pt. Jakob T Mouridsen).

15.11.2006

Christian P Nolsøe. Formand, DUDS

Jakob T Mouridsen. Vice President, Distributors

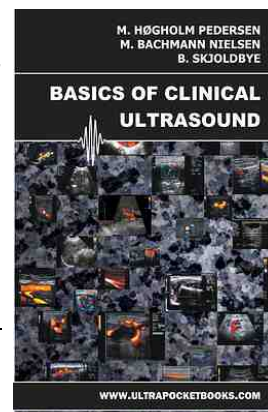
Christian Nolsøe og Jakob Mouritsen ved underskrivelsen

Dansk Ultralyddiagnostisk Selskabs kurser foråret 2007

5.- 7. februar 2007. 40. Basiskursus i ultralyd. Herlev Hospital.

DUDS velkendte basiskursus, som de fleste radiologer og andre klinikere, der anvender ultralyd gennemgår. Efterspørgslen på kurset er større end nogensinde så der afholdes 2 kurser i 2007, det første i februar, det andet kommer til september. Den engelsksprogede lærebog "Basics of Clinical Ultrasound", forfattet af flere af underviserne på kurset, udleveres til kursisterne. Bogen er en kittelbog, indholdet svarer nogenlunde til hvad der forventes af en læge på level 1. Kursusledelse: Morten Høgholm Pedersen, Bjørn Skjoldbye, Michael Bachmann Nielsen. Kursuspris 3.500 kr. E-mail til tilmelding og forespørgsler: basiskursus@duds.dk Se billeder fra tidligere basiskurset på www.duds.dk (18 CME point)

Kan også købes på www.ultrapocketbooks.com

2. marts 2007. DUDS's 2. Færdighedskursus i skanning af galdeveje

Rettet specielt mod læger i kirurgisk eller medicinsk speciallægepraksis. Gennemgået basiskursus samt nogen praktisk erfaring med ultralydsskanning er en forudsætning. (6 CME point). Kursusledelse: Jens Hillingsø, Lars Bo Svendsen, Michael Bachmann Nielsen. E-mail til tilmelding og forespørgsler: kursus@duds.dk

19. - 20. april 2007. DUDS Årsmøde og generalforsamling. Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole, Bülowvej 17, Frederiksberg. Se side 14-16 i dette blad.

Maj 2007. Kursus i Doppler-ultralyd og kontraststoffer. Se nedenfor.

8. Juni 2007. 16. Introkursus i akut abdominal ultralydsskanning. Rigshospitalet

Dette er den helt basale intro til ultralydsskanning af fri væske, galdesten, hydronefrose og abdominalt aorta aneurisme. Tilmelding og forespørgsler: kursus@duds.dk

DUDS Kursus i Doppler Ultralyd, ultralydskontraststoffer og Muskuloskeletal Ultralyd

Portugal, Algarvekysten

Maj 2007 (uge20)

· Målgruppe: Læger, radiografer, sygeplejersker og andre interesserede. Kendskab til basal ultralyddiagnostik vil være en fordel.

· Tid: 4 kursusdage i perioden 15. Maj til 22. Maj 2007 (uge 20). Se*

· Sted: Hotel Vila Galé, Tavira, Portugal (Algarvekysten). Se*

· Formål: Indføring i medicinsk Doppler-ultralyd, både fysisk, teknisk, apparatmæssigt og klinisk i såvel teori som praksis. Normal muskuloskeletal anatomi, samt kliniske applikationer.

At sætte deltagerne i stand til selv at kunne udføre enkelte Doppler-undersøgelser samt muskuloskeletale skanninger. Se*

· Form: Internat. med foredrag og videodemonstrationer. Endvidere praktiske øvelser (hands-on) under vejledning.

· Indhold: Undervisningsemnerne samt program, se*

· Arrangør: Dansk Ultralyd Diagnostisk Selskab. Der tildeles i alt 24 CME points for hele kurset. Kurset er delvist sponsoreret af B-K Medical.

· Kursusledere: Overlæge Ph.d Christian Nolsøe og overlæge, Ph.d Torben Lorentzen

· Undervisere: Overlæge Søren Torp-Pedersen, Overlæge Charlotte Strandberg, Overlæge, Ph.d Michel Court-Payen, Overlæge Bjørn Skjoldbye, kursusledelsen.

Undervisningen foregår på dansk.

· Kursussekretær: Rita Norström, B-K Medical AB, Drivhjulsvägen 26, 4 tr, SE-12630 Hägersten, Sverige, tel +46 87 44 02 11, fax +46 87 44 02 12, e-mail: rno@se.bkmed.com

· Kursusafgift 3.900 kr plus rejseomkostninger, se*

· Tilmelding: Til kursussekretæren via tilmeldingsblanket, se* Ansøgere vil blive optaget i den rækkefølge de tilmelder sig.

*Yderligere information kan hentes på duds.dk

10. Kursus i Muskuloskeletal Ultralyd

5.-6. februar 2007

Skejby Sygehus, Auditorium B

Kurset er godkendt af DUDS og giver 12 CME point.

Målgruppe: Radiologer, reumatologer, ortopædkirurger og eventuelt andre med interesse for muskuloskeletale lidelser. Der kræves ingen forhåndsviden inden for muskuloskeletal ultralyd.

Indhold: Almen basal viden om muskuloskeletal ultralyd, herunder anatomi, fysik, teknik etc. Muskuloskeletale skader (idrætsskader), reumatologi, bloddelstumper, ultralydvejledt intervention og Doppler af sener. Demonstration (inkl. "Hands on") af undersøgelsesteknikker og interventionsmetoder (ultralydvejledte aspirationer/injektioner).

Undervisere: Overlæge Lars Bolvig, Røntgenafdelingen, Universitetshospitalet Århus Amtssygehus,

Overlæge Ulrich Fredberg, Medicinsk afdeling, Silkeborg Centralsygehus. Overlæge Ole Schifter Rasmussen, Røntgenafdelingen, Randers Centralsygehus. Overlæge Bent Wulff Jakobsen, Ortopædkirurgisk afdeling E, Århus Sygehus, THG.

Kursusledelse: Overlægerne Lars Bolvig, Ulrich Fredberg og Ole Schifter Rasmussen.

Pris: Kr. 2.900,00. Prisen dækker kursUSDeltagelse samt kaffe og fortæring under mødet. Deltagerne sørger selv for overnatning.

Tilmelding: Skal foregå skriftligt pr. e-mail til: heidi.bjerre@santax.net

Program om emner og forelæsere kan rekvireres ved kursussekretæren.

Begrænset deltagerantal.

Nekrolog - Martin Blomley

Ved Eurososon kongressen i Bologna fik vi at vide at en af ultralydens kendte personer, Martin Blomley, var død. Martin har bl.a. været gæsteforelæser på Schæffergårdskurset, talte i øvrigt dansk og havde familie på Amager. Følgende er fundet på internettet: <http://www.csc.mrc.ac.uk/ResearchGroups/Ultrasound/UltrasoundResearch.html>

Professor Martin Blomley passed away on 11th April 2006.

Martin is a great loss to Imperial College, Hammersmith Hospitals NHS Trust and the CSC.

His dual strengths as a Radiologist and a leading researcher working on critical developments in imaging and therapy delivery gave him unique knowledge in a field that is increasingly being recognised as of pivotal importance. The College was recognising and drawing on his many capabilities, both through his position as joint head of the Imaging Sciences Department and as theme leader for Imaging in the Medical Faculty. These roles drew heavily on his judgement and diplomacy. He was instrumental in the formation of a new vibrant research department and worked tirelessly in forging new working relationships between groups of people coming from very different parts of the college. He enjoyed the respect and affection of a very wide circle of colleagues and will be sorely missed.

From Professor Chris Higgins (Director, MRC Clinical Sciences Centre and Head of Division of Clinical Sciences, Imperial College):

Martin was unusual as a trained mathematician and a clinician (he won a double first in mathematics at Cambridge before studying medicine) and thus a leader in spanning the science-medicine divide. He rapidly became a world-authority in the development of innovative ultrasound methods for clinical practice and his research has and will continue to make a difference to healthcare in the UK.

Despite his international acclaim, Martin will be most missed locally for his ever-cheerful encouragement of others to excel; the lead he gave young scientists and clinicians alike; and his efforts in building both scientific and personal relationships. I can honestly say that I have never heard anyone say a bad word about Martin, professionally or personally — an accolade almost unheard of in competitive academic circles and testimony to his personal charm and diligence.

Professor Martin Blomley
1959–2006

Michael Bachmann Nielsen

Dansk Ultralyddiagnostisk Selskab & Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole

byder velkommen til

DUDS Årsmøde 19. - 20. april 2007

Foreløbigt program

Torsdag den 19. april 2007

09.00 - 09.30 Registrering og kaffe i udstillingsområdet

09.30 - 09.35 Velkomst og orientering - Kursusledelsen

DVT og venøs insufficiens

09.35 - 10.05 Status for ultralydsskanning af DVT og re-DVT - Charlotte Strandberg

10.10 - 10.40 Ultralydsskanningens plads ved venøs insufficiens og DVT på UE - Niels Bækgaard

10.40 - 11.00 Kort kaffepause

11.00 - 11.30 Behandling af proximal DVT - Sven Just

Nyrer og urinveje & nye teknikker

11.30 - 12.00 Erfaringer med 3D/4D "Volume ultrasound" - Steen Karstrup

12.00 - 13.15 Frokost

13.15 - 13.35 Status for ultralyd af prostata - Nis Nørgaard

13.40 - 14.10 Ultralydsskanning ved nefrologiske sygdomme - Torben Lorentzen

14.15 - 14.45 The relevance of ultrasound in the investigation of urinary tract infection in children - David Pilling

14.45 - 15.15 Kaffe i udstillingsområdet

15.15 - 15.45 US and contrast agents in the evaluation of genito-urinary tract diseases - Francesco Drudi

15.50 - 16.20 Sono-psychology - Lucas Greiner

16.20 - 16.50 Oplæg til rundvisningen: Ultralydsskanning på et dyrehospital - Pia Haubro Andersen

17.00 - 20.00 Oplev Den Kongelige Veterinær og Landbohøjskole bag kulisserne. Rundvisning i grupper på steder der ikke er åbent for offentligheden: Oplev dyrehospitalerne for store og små dyr, se en hest på et løbebånd, livedemo af veterinær UL, se operationsgang/ultralydapparater/CT skanneren mv. Ledsagere og børn møder kl. 16.50 ved indgangen Bülowsvej 17. Aftenen afsluttes med middag ca kl 20

Fredag den 20. april 2007 Kaffe fra kl 8

Abdomen/gastroenterologisk ultralyd

- 08.00 - 08.40 Udredning af den fokale leverproces - Bjørn Skjoldbye
- 08.40 - 09.20 Pancreatic tumour characterisation - Christoph Dietrich
- 09.20 - 10.00 Recommendations for biliary sonography - Lucas Greiner
- 10.00 - 10.30 Gruppefoto. Kaffe i udstillingsområdet
- 10.30 - 11.00 Status for MR og EUL af galdeveje (og pancreas) - Alan Ainsworth
- 11.00 - 11.20 US in abdominal pain in the gynecological or obstetrical patient - Jouko Pirhonen
- 11.25 - 11.55 Ultrasound in diffuse chronic liver diseases - Ioan Sporea
- 12.00 - 13.00 Frokost

Muskuloskeletal ultralyd

- 13.00 - 13.40 Status for ultralydsskanning af sener og led - Søren Torp-Pedersen
- 13.40 - 14.00 Hofte dysplasi (hos hunde) - Dorte Hald Nielsen
- 14.00 - 14.20 Status for ultralydsskanning af hoftedysplasi (hos nyfødte) - Charlotte Strandberg
- Kort kaffepause
- 14.30 - 14.50 Status for ultralydsskanning af store husdyr - Rikke Buhl
- 14.55 - 15.15 Monitoring of adipose tissue with CT and US - Fintan McEvoy
- 15.20 - 15.50 Frie foredrag.

Tilmelding af frie foredrag skal ske inden 1 marts 2007. Kursusledelsen tager herefter stilling til de indkomne forslag.

- 15.50 - 16.00 Afslutning
- 16.00 - 17.00 DUDS generalforsamling. Alle medlemmer af DUDS er velkomne uanset om de har deltaget i Årsmødet

Årsmødet

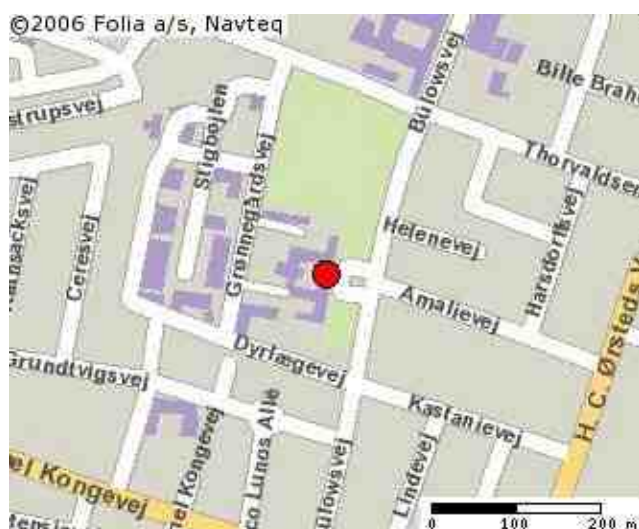
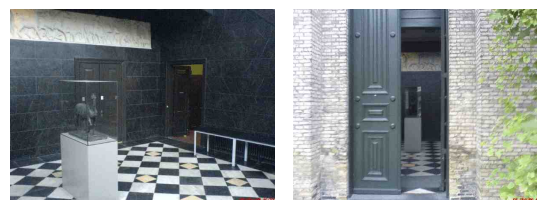
Sted: Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, Bülowvej 17.
Fortsæt ind gennem porten og igennem gården.

Kursusledelse: Charlotte Strandberg, Rikke Buhl, Pia Haubro Andersen og Michael Bachmann Nielsen

Kursusgebyr: 2.500 for begge dage. Prisen inkluderer fortæring (herunder middagen torsdag aften), kaffe/te/vand, rundvisning torsdag aften.

Det er muligt at medbringe **ledsager** til særarrangementet og efterfølgende middag torsdag eftermiddag og aften. Prisen for dette er kun 300 kr per voksen person. Desuden kan der medbringes 1-2 mindre børn uden beregning.

Ledsagere og børn møder kl. 16.50 ved indgangen Bülowvej 17. Aftenen afsluttes med middag ca kl 20.

Tilmelding til kursussekretær Linda Schumann
snarest muligt på kursus@duds.dk

Begrænsede pladser.

Det **skal** fremgå af tilmeldingen hvor mange børn/voksne der tilmeldes til det sociale arrangement.

Bemærk: der vil være begrænsede parkeringspladser. Det kan anbefales at tage offentlig transport. KVL ligger midtvejs mellem Frederiksberg og Forum metrostationer. Find vej på fx www.krak.dk - klik på "ruteplan".

Kort over KVL kan findes på <http://www.kvl.dk/Service/Kontakt.aspx>

Kursisterne bedes selv arrangere evt **overnatning**.

Eksempler på nærliggende hoteller:

Cab Inn Express Hotel, Danasvej 32, 1910 Frederiksberg C

Hotel Euroglobe, Niels Ebbesens Vej 20, 1911 Frederiksberg C

Avenue Hotel, Åboulevard 29, 1960 København C.

Radisson SAS Falconer Hotel, Falkoner Alle 9, 2000 Frederiksberg

Hotel Sct. Thomas, Frederiksberg Allé 7, 1621 København V

Venteværelset, Hospital for Mindre Husdyr: skiltet anbefaler hunde til venstre, katte til højre